

Biblická hodina — 25. november 2021

Pieseň: Žalm č. 100 — *Bohu všetci vyspevujte...*

Modlitba:

Otče náš nebeský, spievame Ti žalm radostný a ďakovný, avšak pritom naše srdcia neprekypujú touto radosťou. Máme obavy, sme zneistení, všetko je také iné, ako by sme si priali a to nás znekludňuje. Ale práve preto Ti ďakujeme, že nám pripomínaš, Ty si pánom tohoto sveta, sme *tvoj ľud, ovce tvojej pastviny*, čiže sme pod Tvojou opaterou a starostlivosť svoju si nám neodňal. Či potrebujeme niečo ešte navyše, ako túto istotu, bezpečie u Teba? Prosíme preto, aby si nás utvrdil vo viere, že dobré je odovzdať sa Tebe a mať svoj život v Tvojich rukách. Tak nám pomôž dostať sa od zúfania ku chvále a k vďake za všetko, čím si nás doposiaľ obklopil a veríme, že nám svoju milosť ani naďalej neodoprieš. Preto prosíme o prežívanie Tvojej prítomnosti aj teraz, keď sa venujeme Tvojmu slovu, prosíme, obdar nás pochopením zvesti a jej dôsledným presadením do nášho každodenného života.

Text zo Starého zákona:

Žalm 100 — Plesaj Hospodinovi, celá zem!

¹ Žalm ďakovnej obety. Plesaj Hospodinovi, celá zem! ² Radostne slúžte Hospodinovi, prichádzajte pred neho s jasotom! ³ Vedzte, že Hospodin je Boh, on nás utvoril, patríme mu, sme jeho ľud, ovce jeho pastviny. ⁴ Vstúpte do jeho brán s vďakou a s chválospevom do jeho nádvorí, ďakujte mu, dobrorečte jeho menu, ⁵ lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!

Milí Bratia a milé Sestry!

Tento žalm ďakovnej obety skutočne prekypuje radosťou a chválou mena Hospodina. Je to výzva pre všetkých, dokonca pre celú zem, aby Mu slúžili radostne a s jasotom. On je hoden tejto chvály, pretože je stvoriteľom zeme, je darcom a ochrancom života. Žalm pozýva prichádzajúcich do chrámového spoločenstva uvedomiť si, že Jemu ďakujeme za život a za všetko; že patríme Mu a to je pre nás dobré.

Môžeme si klásť otázky a hľadať na ne úprimnú odpoveď: Ako prichádzame pred Hospodina, či s jasotom a vďakou? Či nás takouto radosťou naplňuje fakt, že môžeme predstupovať pred Neho? Aký máme prístup k vlastnej službe (ak o nej vôbec vieme), vieme slúžiť s radosťou, s vedomím, že každú službu konáme vlastne Jemu a pre Neho? Táto služba je pre nás výsada a neponižuje nás, vieme to tak aj prežívať? Máme a vieme určiť náš vzťah s Hospodinom tak ako o tom hovorí žalm? K čomu nás zaväzuje, ak patríme Jemu ako Jeho ľud a ovce Jeho pastviny? Skutočne sa voči Nemu aj takto správame, s rešpektom a od Neho očakávajme všetko, čo potrebujeme k životu?

Po vyjasnení si toho všetkého môžeme vstúpiť pred Neho („do jeho brán, do jeho nádvorí“) s čistou vďakou a chválospevom aby sme ďakovali a dobrorečili Jeho menu. Dôvod k tomu máme: veď On „je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!“ Kiež by sme to nepokladali za takú samozrejmú, ktorú si ani veľmi nevšimneme! Nech nás vedie tento žalm k zamysleniu a prehĺbeniu našej vďaky a vernosti k Bohu, ktorý je nám verný a vo svojej добрote nás ako svoje stádo vedie, ochraňuje, sýti a napája.

Text z Nového zákona: Jk 2,14-26 – Viera a skutky

¹⁴ Čo osoží, bratia moji, ak niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Či ho môže taká viera spasit' ? ¹⁵ Ak brat alebo sestra sú nahí a chýba im denný pokrm, ¹⁶ čo im osoží, ak im niekto z vás povie: „Chod'te v pokoji, zohrejte sa a najedzte sa“, no nedáte im, čo potrebujú pre telo? ¹⁷ Tak aj viera: Ak sa nedokazuje skutkami, sama osebe je mŕtva. ¹⁸ Ale niekto povie: „Ty máš vieru, ja mám skutky.“ Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti ukážem vieru zo svojich skutkov. ¹⁹ Ty veríš, že je jeden Boh, a dobre robíš. Ale aj démoni veria, a trasú sa. ²⁰ Nerozumný človek, chceš si vôbec uvedomiť, že viera bez skutkov je neúčinná? ²¹ Vari náš otec Abrahám nebol ospravedlnený zo skutkov, keď svojho syna Izáka položil na obetný oltár? ²² Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že zo skutkov sa viera stala dokonalou? ²³ Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť. A bol nazvaný Božím priateľom. ²⁴ Vidíte, že človek je ospravedlnený zo skutkov, a nie iba z viery. ²⁵ Podobne aj neviestka Ráchab: Vari nebola ospravedlnená zo skutkov, keď prijala poslov a poslala ich inou cestou? ²⁶ Veď ako je telo mŕtve bez ducha, tak je i viera mŕtva bez skutkov.

Milí Bratia a milé Sestry!

Otvára sa pred nami veľká a často veľmi diskutovaná téma Jakubovho listu, a to sú skutky. Mnohí hľadajú pro a kontra argumentami rozpor medzi tým, čo vieme od apoštola Pavla — že ospravedlnenie nie je zo skutkov ale z viery — a medzi tým, čo píše Jakub o skutkoch, bez ktorých niet ospravedlnenia. Kto chce hľadať protiklad medzi nimi, tak sa ho tu snaží nájsť, ale ak sme pozorní čitatelia či poslucháči, tak sa môžeme presvedčiť o tom, že hovoria obaja apoštolí o tom istom, len v inom osvetlení, z iného pohľadu. A preto tieto dva vieroučné názory sa nevyklučujú ale naopak, dopĺňajú sa a spolu tvoria celok.

Totíž apoštol Pavel v liste Rimanom zdôrazňuje vieru, Jakub zas skutky, ale tak ako prvý z nich dáva do súvislosti s vierou skutky, aj druhý spája skutky s vierou. Rozdiel je v tom, kto sú adresátmi ich listov. Totíž Pavel píše kresťanom pôvodcom zo židovstva, ktorí chceli byť ospravedlnení zo skutkov zákona, preto im zdôrazňuje zákon a že touto cestou to nejde. Apoštol Jakub však píše takým, ktorí pochádzali skôr z nežidovského prostredia, preto hovorili, že stačí viera, netreba nič konať. Preto rozdiel je v tom, že Pavel upozorňuje, aby nebol dôraz na skutkoch ale na ospravedlnení z milosti pre Ježišovu zásluhu, avšak Jakub zdôrazňuje, že ak veríš, tak aj konaj skutky viery. Pavel hovorí o ospravedlnení, Jakub o posvätení, Pavel o spasení, Jakub o etike, Pavel hovorí o tom *ako*, Jakub zasa o tom *prečo*. A tak veľmi

názorné je prirovnanie viery bez skutkov k maľovanému ohňu, ktorý nehreje, alebo k umelým kvetom, ktoré môžu byť krásne, ale nemajú vôňu, nie je v nich život.

Teda aké je to, ak niekto „*má vieru, ale nemá skutky*“? Taká viera je prázdna, pochybná, pretože je neviditeľná — kedy človek hovorí o niečom, ale nekoná podľa toho. Následkom a potvrdením viery majú byť skutky, a to práve také, aké človek by bez viery ani nekonal, ale viera ho k nim splnomocňuje. Mohli by sme hovoriť aj o ovocí viery, teda o viditeľných znakoch toho, že človek takto konajúci to robí preto, lebo ho k tomu vedie jeho viera.

Mať vieru a nemať skutky — to je taký protiklad, ktorý tú spomínanú vieru nielen spochybní, ale aj dehonestuje. Jakub spomína konkrétne životné situácie, kedy kruté a nemilosrdné správanie sa k bratovi alebo sestre (teda ani nie k niekomu cudziemu) by pohoršilo aj neveriaceho. A tak aj viera: „*Ak sa nedokazuje skutkami, sama osebe je mŕtva.*“ Viera nemôže existovať sama osebe, keď je mŕtva, čiže nie je živá, sú to len slová. Živá viera má vnímateľné prejavy života.

„*Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti ukážem vieru zo svojich skutkov.*“ Apoštol poukazuje na to, že neexistuje viera bez skutkov, ale skutky z viery vieru dokazujú. Samozrejme Boh neospravedľňuje človeka pre jeho nejaké dobré skutky, pretože spásonosné ľudské skutky neexistujú. Jedine skutok, o ktorom hovorí golgotský kríž, prináša spásu. V tomto zmysle sme ospravedlnení z viery v Ježiša Krista ukrižovaného pre naše hriechy. Veď kto v Nehu uveril, už nejde na súd, ale prešiel zo smrti do života (Jn 5,24). Avšak táto viera znamená s Ním nový život, ktorý sa má prejaviť práve skutkami toho nového človeka. Tieto skutky sú overením a dôkazom viery. Ak chýbajú, viera je mŕtva, neplodná, neúčinná. „*Ale aj démoni veria, a trasú sa*“ — píše apoštol. Aj to je viera, ibaže aká? Nelíši sa v ničom od nej viera bez skutkov.

Abraháma považujeme za otca a príklad viery, však o ňom je napísané, že bol ospravedlnený z viery (15,6). Avšak Jakub poukazuje na to, že práve pri Abrahámovi môžeme sledovať prítomnosť patričného skutku, ktorý bol jasným dôkazom tejto viery. „*Vari náš otec Abrahám nebol ospravedlnený zo skutkov, keď svojho syna Izáka položil na obetný oltár?*“ Za ten skutok sa považuje práve jeho poslušnosť a ochota obetovať svojho jediného syna Izáka — pretože verí Bohu a nepochybuje o Jeho sľuboch, aj keď mu dal za úlohu niečo tak protikladné a nemožné (Žid 11,17-19). Viera sa prejavuje predovšetkým v poslušnosti. „*Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že zo skutkov sa viera stala dokonalou? Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť.*“ A v tom je nám príkladom Abrahám, ktorý „*bol nazvaný Božím priateľom*“.

Ďalší príklad, ktorý Jakub spomenie je tomu podobný: „*Podobne aj neviestka Ráchab: Vari nebola ospravedlnená zo skutkov, keď prijala poslov a poslala ich inou cestou?*“ Ráchab je príkladom aj toho, že viera je z počutia. Počula, ako aj ostatní obyvatelia Jericha o mocných Hospodinových skutkoch pri Jeho ľude, ale oproti nim ona aj uverila, čo to pre Jericho znamená a chcela uniknúť pred tou skazou. Uverila a vo

viere konala, keď zaprela svoj na zánik odsúdený ľud a pripojila sa k Božiemu ľudu už tým, že poslov prijala a zachránila.

„Veď ako je telo mŕtve bez ducha, tak je i viera mŕtva bez skutkov.“ To je už výzva pre nás. Ako je viditeľná naša viera v našich skutkoch? Mali by sme žiť tak, ako o tom hovorí Pán Ježiš v reči na vrchu: *„Nech tak sviety vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach!“* (Mt 5,16)

Modlitba:

Ďakujeme Ti Pane Ježišu za Tvoj spásonosný skutok na golgotskom kríži, kde Ty spravodlivý si trpel pre nás hriešnych, aby si prijal náš trest namiesto nás a tak nám získal ospravedlnenie pred nebeským Otcom. Ďakujeme, že nám pripomínaš, že naše dobré skutky môžu pochádzať z tejto viery a sú prejavom vďaky a toho že žije v nás. Preto ďakujeme, že našu pozornosť sústreďuješ na to, aby sme si preskúmali svoj život, ako je v ňom sledovateľná naša viera, ako si v ňom pre naše okolie viditeľný Ty.

Vyznávame, že naším veľkým omylom je, keď skutky viery požadujeme od ľudí, ktorí nežijú vo viere, a zároveň ich absenciu u veriacich vždy vieme niečím ospravedlniť. Odpusť, že náš život nie je dobrým príkladom, keď nevidieť pri jednotlivých našich reakciách rozdiel medzi správaním sa veriacich a neveriacich. Je to naša bieda a prináša hanbu na Tvoje meno. Tiež sa priznávame, že často nám ide o vlastnú slávu, aby nás prijali, uznali, pochválili a tým Ťa tiež oberáme o Tvoju slávu. Odpusť Pane náš nám tento egoizmus, veď svetlu môžeme vydávať svedectvo len vierou overenou skutkami. Prosíme, vstúp do našich srdc mocou, ktorá nás premení v ducha, v zmýšľaní, aby skutky našej viery mohli byť svedectvom o Tebe a vyvyšovali Tvoje meno. *Amen*

Otče náš...

Požehnanie...

Záverečná pieseň: 458 — *Bratia, sestry, podme spolu v srdci Pána spočinúť...*